

Nr 212.

Av herr **Velander m. fl.**, om befrielse från skyldigheten att utgöra inkomstskatt och erlägga stämpelavgift vid byte av fastigheter i vissa fall.

Genom de under skilda tider gällande bestämmelserna på skiftes- och jorddelningslagstiftningens område har det icke minst i Norrland skett en långtgående splittring av jordbruksfastigheterna. Sålunda består den odlade jorden, trots olika lagstiftningsåtgärder för åstadkommande av bättre arronderingsförhållanden, fortfarande på sina håll av mindre ägotter, som för olika ägare även kunna ligga blandade om varandra. Vidare ha ägorna ofta en form som i hög grad försvårar ett tillfredsställande brukande därav.

För ett stort antal jord- och skogsbruk äro följaktligen bättre arronderingsförhållanden önskvärda. Åtskillig tid skulle kunna besparas vid brukningen, om ägorna vore bättre samlade. Därigenom skulle också skapas bättre förutsättningar att utföra täckdikning, att utnyttja maskinella hjälpmedel och att överhuvudtaget rationellt bruka fastigheterna.

Genom bl. a. 1926 års jorddelningslag samt lagen samma år om sammanläggning av fastigheter å landet ha möjligheterna att ernå bättre arronderingsförhållanden väsentligt underlättats. Å andra sidan verka vissa beskattningsregler i helt motsatt riktning.

Till intäkt av skogsbruk hänföres enligt kommunalskattelagen — med vissa undantag — vad som kommer ägare av jordbruksfastighet till godo bl. a. genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken. Sker byte av skogsbärande fastigheter föreligger för båda kontrahenterna principiellt sett skattskyldighet för inkomst genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken. Detta synes emellertid icke stå i god överensstämmelse med skogsbeskattningens grundläggande princip, enligt vilken skogsägaren skall erlägga inkomstskatt för skogens tillväxt först då värdet därav realiserats. Det måste också vara riktigt att skattskyldigheten uppskjutes, till dess den växande skogen avyttrats mot vederlag i penningar eller annat än växande skog. En sådan lösning, vilken även ifrågasatts av norrlandskommittén i en till Kungl. Maj:t den 19 juni 1948 avlåten skrivelse, synes oss även stå i god överensstämmelse med kommunalskattelagens bestämmelse om att egendom, som vid bodelning eller på grund av giftorätt tillfallit make eller som förvärvats genom arv, testa-

mente, fördel av oskift bo eller gåva, icke är att hänföra till skattepliktig inkomst. Värdet av växande skog eller skogsavverkningsrätt, som genom dylikt fång övergår till annan, utgör sålunda icke skattepliktig intäkt för förvärvaren.

Reglerna för inkomstbeskattning av skogsbruk synas sålunda lämpligen böra ändras så att ett generellt stadgande införes av innebörd att vid byte av fastigheter med växande skog i arronderings- eller rationaliseringssyfte beskattningen beträffande den växande skogen uppskjutes, tills denna avyttras mot vederlag i penningar eller annat än växande skog.

Fastighetsägarens intresse av ett utbyte av ägor för att åstadkomma en bättre arrondering eller rationalisering motverkas även av bestämmelserna om att lagfartsstämpel skall utgå, även då fastighet eller fastighetsdel förvärvats genom t. ex. byte. När aktiebolag står som förvärvare av fastighet, utgår stämpelavgift med 2 % av fastighetsvärdet (eljest i regel med 1 %). Vid byte av fastigheter två bolag emellan kommer således stämpelavgiften att utgå med sammanlagt 4 %. Denna avgift kan som synes uppgå till icke obetydliga belopp och verkar otvivelaktigt hämmande på fastighetsägarnas vilja att byta fastigheter. Enligt vår mening bör vid ansökan om lagfart på grund av byte av fastigheter i angivet syfte särskild stämpelavgift icke utgå. Den inkomstminskning, som staten på grund härav skulle lida, får säkerligen betraktas såsom ganska betydelselös.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag om sådana ändringar av gällande författningar att befrielse från skyldighet att utgöra inkomstskatt och erlægga stämpelavgift skall inträda, då fråga är om byte av fastigheter i arronderings- eller rationaliseringssyfte.

Stockholm den 26 januari 1951.

Gustaf Velander.

Axel Mannerskantz.

Torsten Isaksson.